

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบ SQ3R เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน กับหลังเรียน และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้การสอนแบบ SQ3R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบ SQ3R ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อศึกษาระดับก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้เรียนรู้จากการสอนแบบ SQ3R

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบ SQ3R

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบ SQ3R มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.17/86.67 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการสอนแบบ SQ3R มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบ SQ3R โดยรวมมีความพึงพอใจค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.92$) อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยการสอนแบบ SQ3R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart ผลที่ได้คือนักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการอ่านจับใจความ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. **ขั้นวางแผน (Planning)** ดำเนินการ ดังนี้ วิเคราะห์และสำรวจสภาพปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ3R ศึกษาการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แนะนำและให้ความรู้ครูผู้ช่วยวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการวิจัย

2. **ขั้นปฏิบัติการ (Action)** เป็นขั้นตอนในการนำเอาเครื่องมือที่สร้างและพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพในขั้นวางแผนไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยกำหนดเป็นวงจร ดังนี้

2.1 วงจรปฏิบัติการที่ 1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องที่ 1 ปฐมนิเทศ จำนวน 1 แผน เรื่องที่ 2 ความหมายและขั้นตอนของการอ่านจับใจความ จำนวน 1 แผน เรื่องที่ 3 การอ่านจับใจความจากนิทาน จำนวน 1 แผน เรื่องที่ 4 การอ่านจับใจความจากบทความ จำนวน 1 แผน รวม 4 แผน พบว่า ผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ยังเชื่อมโยงความรู้เดิมในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ยังไม่ดีเท่าที่ควร ทักษะการอ่านจับใจความ ครูต้องคอยช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นการตั้งคำถามนักเรียนยังไม่ค่อยเข้าใจ ครูจะให้การเสริมแรงช่วย และชมเชย เมื่อตั้งคำถามได้ ส่วนนักเรียนที่ยังอ่านไม่ค่อยออกและเขียนไม่ค่อยได้ ต้องได้รับการสอนซ่อมเสริม ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการกิจกรรมบ่อย ๆ จะมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

2.2 วงจรปฏิบัติการที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องที่ 5 การอ่านจับใจความจากพระบรมราโชวาท จำนวน 1 แผน เรื่องที่ 6 การอ่านจับใจความจากสารคดี จำนวน 1 แผน

เรื่องที่ 7 การอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น จำนวน 1 แผน เรื่องที่ 8 การอ่านจับใจความจากบทโฆษณา จำนวน 1 แผน รวม 4 แผน พบว่า การทำงาน นักเรียนทุกคนมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และทำได้ดี เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด มีการนำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การรู้จักตั้งคำถามและหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน และการแสดงความคิดของตนทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดอยู่ตลอดเวลา

2.3 วงจรปฏิบัติการที่ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องที่ 9 การอ่านจับใจความจากข่าว จำนวน 1 แผน เรื่องที่ 10 การอ่านจับใจความจากเหตุการณ์สำคัญ จำนวน 1 แผน เรื่องที่ 11 ทบทวนความหมายและขั้นตอนการอ่านจับใจความ จำนวน 1 แผน เรื่องที่ 12 ปัจฉิมนิเทศ รวม 4 แผน พบว่า ในการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบ นักเรียนกลุ่มเก่งและปานกลางสามารถตั้งคำถามได้เร็ว และหาคำตอบได้ในทันที ส่วนนักเรียนกลุ่มอ่อนจะคิดคำถามไม่ค่อยออก ครูต้องคอยเสริมแรง หรืออาจจะให้กลับไปอ่านคร่าว ๆ อีกรอบเพื่อตั้งคำถาม และหาคำตอบ การเขียนเล่าเรื่องย่อเป็นทักษะที่ค่อนข้างยากสำหรับนักเรียนที่เขียนไม่ออก ถ้านักเรียนเขียนคำคิดครูก็ไม่ควรหักคะแนนคำคิด ช่วยเขียนคำที่ถูกต้องให้ผู้เรียนด้วย ชมเชยและให้แรงเสริมเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและสบายใจ ว่าการเขียนไม่ใช่เรื่องยากสำหรับเขา มีความมั่นใจที่จะแสดงผลงานจากการพัฒนาการอ่านจับใจความ

3. ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) เป็นการสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือการสะท้อนผล ได้แก่ แบบประเมินผลงานนักเรียน แบบทดสอบท้ายแผน แบบสังเกตการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน พบว่า

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบ SQ3R ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.17/86.67 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แนวคิด รูปแบบการสอนแบบ SQ3R ซึ่งเนื้อหาที่นำมาสอนเป็นเรื่องที่นักเรียนมักจะพบตามสื่อต่าง ๆ อยู่เสมอ มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และแผนการจัดการเรียนรู้ได้มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียน ได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน นอกจากนี้แผนการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีลำดับขั้นตอน มีความชัดเจน ผู้เรียนได้ฝึกทักษะแต่ละขั้นตอนคือ

1) ขั้นสำรวจหมายถึงการสำรวจหนังสือ คู่มือผู้แต่ง ชื่อหนังสือ คำนำ เพื่อดูจุดมุ่งหมาย และแนวคิดของผู้แต่ง 2) ขั้นตั้งคำถามหลังจากการอ่านอย่างสำรวจเสร็จแล้วตั้งคำถามตนเองว่าสิ่งที่ต้องการทราบคืออะไร 3) ขั้นอ่านอย่างรอบคอบ เป็นการอ่านอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า 4) ขั้นจดจำ เมื่อเข้าใจคำตอบ และเนื้อเรื่องจากการอ่านแล้วควรพยายามจดจำข้อความที่สำคัญ โดยการจดบันทึกย่อหรือขีดเส้นใต้เพื่อเตือนความจำของตนเอง 5) ขั้นทบทวนเป็นการทบทวนเรื่องราวทั้งหมดจากการอ่านบันทึกย่อ และทำบันทึกย่อจากความจำว่าถูกต้องและจำได้หรือไม่ ทบทวนจุดสำคัญใหญ่ ๆ และจุดสำคัญรองลงมาอีกครั้งหนึ่ง

3.2 นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ การสอนแบบ SQ3R มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแปลความได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบ SQ3R ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถวุฒิ ตรีภักขรกุล (2542 : 69-70) ได้ทำวิจัยเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R ประกอบกับ TLS กับการสอนคู่มือครู ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธี วิธี SQ4R ประกอบกับ TLS มีความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อรุณี พงษ์ไพฑูริย์ (2550 : 82) วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีสอนแบบ SQ3R กับวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยวิธีสอนแบบ SQ3R หลังการสอนสูงกว่าก่อนสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ฉันทจักร กันชาติ (2550 : 81) วิจัยเรื่อง ผลของการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความสนใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบ SQ3R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ Peaman (2003 : 147-205) การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อหารูปแบบในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ในรัฐลาออสด้านภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 10 แบบทดสอบ สถิติ t-test จากการศึกษาพบว่า การให้ความช่วยเหลือ โดยการให้คำแนะนำเพิ่มเติม โดยวิธี SQ3R มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น และรูปแบบดังกล่าวควรได้รับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น

3.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบ SQ3R โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งแปลความได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบ SQ3R สามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

4. ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนำมา ประเมินหรือตรวจสอบกระบวนการ ปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ วิเคราะห์ ประเมิน อภิปราย สรุปผล และข้อเสนอแนะในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ และในแต่ละวงจรปฏิบัติการ เพื่อวางแผน ปรับปรุงแก้ไขในวงจรต่อไป พบว่า

4.1 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยและครูผู้ช่วยวิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกตการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลงานนักเรียน ดังนี้

1. ผลการสังเกตการสอนของครู รวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกตการสอนของครูในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยและครูผู้ช่วยวิจัยร่วม พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู ทั้ง 5 ด้าน มีค่าคะแนนเฉลี่ยทั้ง 3 วงจร เท่ากับ 4.25 , 4.34, 4.46 คิดเป็นร้อยละ 85.00, 86.75, 89.25 เมื่อเทียบเกณฑ์อยู่ในระดับ ดี และดีมาก ตามลำดับ

2. ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน รวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยและครูผู้ช่วยวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยทั้ง 3 วงจร เท่ากับ 4.45 อยู่ในระดับ ดี

3. ผลการสัมภาษณ์นักเรียน ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้ทำการสัมภาษณ์หลังจากเสร็จสิ้นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวงจร พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้เชิงบวก และมีพัฒนาการจากวงจรที่ 1-3 ดีขึ้นเป็นลำดับ แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนซึ่งส่งผลต่อคุณภาพหรือผลของการเรียนรู้ของนักเรียนที่

ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจกิจกรรมที่จัดให้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ดีขึ้นตามลำดับ

4. แสดงผลการดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผลการดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้ วงจรที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.35 คิดเป็นร้อยละ 87 วงจรที่ 2 ค่าเฉลี่ย 4.40 คิดเป็นร้อยละ 88 วงจรที่ 3 ค่าเฉลี่ย 4.54 คิดเป็นร้อยละ 90.87 ผลการประเมินในระดับ ดีมาก จะเห็นได้ว่าการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทขจร กันทชาติ (2550 : 81) วิจัยเรื่อง ผลของการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความสนใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบ SQ3R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการวิเคราะห์ชิ้นงานของนักเรียน ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการตรวจชิ้นงานของนักเรียน โดยเน้นขั้นตอนการอ่านแบบ SQ3R พบว่า ในวงจรที่ 1-3 มีค่าเฉลี่ย 2.50 คิดเป็นร้อยละ 83.33 อยู่ในระดับ ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ferguson (2001 : 204-311) ได้ศึกษาผลของ SQ3R เกี่ยวกับเนื้อหาและการทำงานของนักศึกษา ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นเพียงเกร็ดความรู้ยังขาดความสมบูรณ์ในเชิงนิเวศวิทยา ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นนักศึกษาที่เรียนสำเร็จวิชาจิตวิทยาเบื้องต้น จำนวน 324 คน มหาวิทยาลัยศิลปศาสตร์แห่งสาธารณรัฐมิสซิสซิปปี จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า เมื่อนักศึกษาใช้กลยุทธ์ SQ3R เช่น การอ่านแบบสำรวจ การตั้งคำถาม การตอบคำถาม การจำและการทบทวน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าก่อนหน้านี้นักศึกษาขาดประสิทธิภาพในการใช้ตำราเรียน ผู้วิจัยได้เสนอแนะผลของการวิจัยในครั้งนี้เพื่อปรับใช้ในหลักสูตรการเรียนรู้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.1 ครูควรกำหนดเวลาในการอ่าน นักเรียนเก่งจะอ่านได้คล่องแคล่ว ส่วนนักเรียนอ่อนอ่านช้าต้องใช้เวลา ทำให้นักเรียนเก่งเพื่อการรอคอยเพื่อน ดังนั้นครูควรสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน เพื่อให้โอกาสสำหรับนักเรียนอ่อน ได้ฝึกกระบวนการและพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยการสอนแบบ SQ3R ตามลำดับ

1.2 ครูควรมีการกระตุ้นด้วยคำถามช่วยอยู่ตลอดเวลาเนื่องจากการสอนแบบ SQ3R เป็นสิ่งใหม่สำหรับนักเรียนซึ่งยังไม่คุ้นเคย ควรมีการพูดคุยและแนะนำถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียน รวมทั้งการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน เช่น จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนที่มีบรรยากาศผ่อนคลายทำให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน

1.3 ครูควรส่งเสริมกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้การสอนแบบ SQ3R ทำให้นักเรียนฝึกซ้ำ ๆ และสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการรู้จักนำไปประยุกต์ใช้ได้

1.4 ครูควรศึกษาการใช้วิธีการสอนแบบ SQ3R ให้ชัดเจน แม่นยำในเรื่องรูปแบบและการการนำเรื่องมาให้ให้นักเรียนฝึกอ่าน ต้องเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

1.5 ครูควรส่งเสริมกิจกรรมการสอนแบบ SQ3R ให้นักเรียนในชั้น และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ด้วย เช่น สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำเทคนิคการสอนแบบ SQ3R ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีนักเรียนมากกว่า 20 คนขึ้นไป

2.2 ควรนำเทคนิคการสอนแบบ SQ3R ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในระดับชั้นอื่น ๆ อีกต่อไป หรือเป็นการบูรณาการภายในกลุ่มสาระหรือข้ามกลุ่มสาระ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบต่อไป

2.3 ควรชี้แจงให้ครูผู้ช่วยวิจัย ได้เข้าใจขั้นตอนของการสอนแบบ SQ3R และเข้าใจบทบาทของครูผู้ช่วยวิจัย